

Л. В. Мілімко,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5821-5862>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) ЗА ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: larisa_milimko@ukr.net

Мета: здійснити аналіз правового регулювання здійснення нагляду (контролю) за господарською діяльністю авіаційних підприємств, як суб'єктів господарювання в Україні, виявити проблеми та встановити особливості; окреслити коло суб'єктів, що здійснюють державний контроль за діяльністю авіаційних підприємств. **Методи:** дослідження проведено з використанням таких методів як аналіз, синтез, порівняння, екстраполяція. **Обговорення:** обґрунтовуються особливості здійснення державного нагляду (контролю) за господарською діяльністю авіаційних підприємств. **Результати:** узагальнені результати здійснення реформи сфери контролю за господарською діяльністю, у тому числі – авіаційних підприємств, визначено систему органів, що його здійснюють, дана правова характеристика пілотного модуля інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Ключові слова: державний нагляд (контроль); суб'єкт господарювання; державний контроль за господарською діяльністю авіаційних підприємств; інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю).

Постановка проблеми та її актуальність. Нині в Україні тривають радикальні зміни системи контролю (нагляду) за господарською діяльністю в напрямку приведення її до світових стандартів. Особливо гостро постає ця проблема на зламі епох: етапі переходу до тотальної діджиталізації (яку Вікіпедія трактує як переведення інформації в цифрову форму) [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам здійснення державного нагляду (контролю) за господарською діяльністю вченими галузі права приділено багато уваги, серед таких доробок праці А.В. Березана, Б.В. Деревянко, Ю.В. Кобринського, І.С. Орехової та ін., однак вони всі стосувалися відносин, що здійснювалися до реформи цієї сфери, започаткованої у 2016 році. У сфері економіки цій проблемі приділена увага І.А. Гуцул, у сфері діяльності правоохоронних органів – О.М. Петровським, фахівцями

сфери державного управління – Т.С. Єдинак, О.В. Павлишен. Дослідження правового регулювання відносин щодо доступу, використання та оприлюднення інформації, що міститься в автоматизованих системах в Україні здійснювалося в рамках інформаційного права – І.В. Арістовою, І.Б. Жилиєвим, Б.А. Кормичем та ін. Водночас комплексному аналізу сфера контролю за господарською діяльністю в поєднанні з використанням новітніх інформаційних технологій не піддавалась.

Таким чином **метою** представленої статті є характеристика правових відносин щодо здійснення державного нагляду (контролю) за господарською діяльністю авіаційних підприємств у нинішніх умовах.

Виклад основного матеріалу. Із запровадженням в Україні ринкових відносин відмічається, що господарська діяльність повинна гру-

нтуватись на таких правових засадах, які передбачають мінімальний вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання. Водночас, неможливо вивести господарську діяльність з-під державного впливу і контролю. Д.В. Деревянко з цього приводу наголошує, що основна роль держави в діяльності суб'єктів господарювання повинна полягати в тому, що спочатку державою встановлюються «правила гри» для усіх суб'єктів господарювання, що працюють у різних галузях виробництва і сферах економіки, а пізніше контролюється їх виконання [2, с. 99–102]. І саме така позиція держави є абсолютно логічною і послідовною.

Загальні положення нагляду (контролю) за господарською діяльністю закріплені у пункті 3 статті 19 Господарського кодексу України [3]. Спеціальним правовим актом, що регулює відносини державного контролю за господарською діяльністю, є Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон № 877-V) [4].

Дефініція «контроль» обґрунтовувалася багатьма вченими, має французьке походження (controle – перевірка, від старофранц. contre-rolle – список, що має дублікат для перевірки) і в Юридичній енциклопедії сформульована як перевірка виконання законів, рішень тощо [5, с. 323]. Є однією із найважливіших функцій державного управління.

Т.С. Єдинак, О.В. Павлишен зазначають, що контроль можна визначити не тільки ключовою функцією державного управління, а й певним видом управлінської діяльності для функціонування всієї системи, механізмом оцінки прийнятих управлінських рішень. Він дає можливість не лише корегувати управлінську діяльність, а й допомагає передбачувати перспективи подальшого розвитку та досягнення конкретного результату [6, с. 15].

У свою чергу Ю.П. Нитик, В.М. Гаращук та В.В. Зуй визначають контроль як відслідковування стану справ на підконтрольному об'єкті, що забезпечує систематичну перевірку законів, нормативних актів, додержання дисципліни та правопорядку й виявляється у втручанні органів контролю в оперативну діяльність підконтроль-

них об'єктів, наданні їм обов'язкових для виконання вказівок, припиненні, зміні та скасуванні актів управління, вжитті заходів примусу щодо підконтрольних органів [7, с. 251].

У галузевих правових актах поняття «державний нагляд (контроль)» закріплене у статті 1 Закону № 877-V, де визначено, що це діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі – органи державного нагляду (контролю) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища [4]. Однак, слід мати на увазі, що законодавець, формулюючи дефініцію «державного нагляду (контролю)» фактично розуміє, що здійснюється він саме у сфері господарської діяльності. Крім того, доцільно вказати, що зазначена норма-дефініція чітко визначає зміст даної функції.

Слід звернути увагу, що згідно первинної редакції Закону № 877-V, під дію цього Закону не підпадала ціла низка відносин у сфері різних видів господарської діяльності (стаття 2). Та започаткована у 2016 році реформа контрольної сфери ставить за мету уніфікацію контрольної наглядової функції, у зв'язку з чим дана стаття Закону неодноразово доповнювалася, викладалася в новій редакції та до неї вносилися зміни (див. Закони України № 1540-VIII від 22.09.2016, № 1726-VIII від 03.04.2016, № 2042-VIII від 18.05.2017, № 2740-VIII від 06.06.2019, № 79-IX від 12.09.2019, № 143-IX від 02.10.2019, № 367-IX від 12.12.2019, № 394-IX від 19.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020, № 463-IX від 16.01.2020, № 613-IX від 19.05.2020, № 768-IX від 14.07.2020). У результаті нині контрольна діяльність усіх контрольних органів здійснюється відповідно вказаного вище Закону № 877-V з урахуванням положень правових актів, що регулюють відно-

сини відповідної сфери. Безумовно, такий підхід є виправданим, так як сприяє уніфікації контрольно-наглядової функції.

Найбільш прогресивним і ключовим кроком удосконалення контролю за господарською діяльністю є запровадження інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) (далі – ІАС ДНК)¹, що знайшло законодавче закріплення у статті 4¹ Закону № 877-V відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 3 листопада 2016 року № 1726-VIII [8].

Відповідно до частин 7-8 статті 4¹ Закону № 877-V, система ІАС ДНК є об'єктом права державної власності, створення та функціонування якої забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності (Державна регуляторна служба України [9]), який є її держателем.

Реформаційні зміни, що відбуваються у сфері контролю за господарською діяльністю, мають, у тому числі, позитивний вплив на авіаційну галузь. У рамках цієї діяльності Розпорядженням Кабінету Міністрів України 10 березня 2017 року за № 169-р прийнято розпорядження «Про скасування деяких наказів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади» [10] через невідповідність їх положенням Закону. Відповідно до цього Розпорядження скасо-

вано низку відомчих та інших підзаконних нормативно-правових актів, які не узгоджувалися між собою та із Законом № 877-V.

Кабінету Міністрів України, відповідно до пункту 9 «Прикінцеві положення» Закону № 1726-VIII, протягом року з дня набрання чинності цим Законом доручено забезпечити створення та введення в дію системи ІАС ДНК. Однак, цей процес був затягнутий і в 2017-2018 роках Державною регуляторною службою, як спеціально уповноваженим органом, ще реалізований не був [11]. Лише у 2019 році вдалося запустити систему ІАС ДНК як пілотний модуль: <https://inspections.gov.ua/>.

Порядок функціонування ІАС ДНК, внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей урегульовані відповідною Постановою Кабінету Міністрів України [12]. Система є загальнодоступною і містить розділи: «загальна інформація», «плани перевірок», «результати перевірок», «звітність органів». Зокрема, розділ «перелік сфер контролю» містить інформацію щодо сфер контролю, орган, що уповноважений на здійснення перевірки, критерії перевірок, форма акту перевірки.

Відповідно до Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) [13] передбачено внесення критеріїв ступеня ризику від провадження господарської діяльності до ІАС ДНК контролюючими органами та визначення ступеня ризику за ними.

Запровадження системи ІАС ДНК, безумовно, вплинуло і на діяльність підприємств авіаційної галузі. Їх діяльність також підлягає регулярним плановим та позаплановим перевіркам усіма контролюючими органами. За даними ІАС ДНК таких контролюючих органів центрального та місцевого рівнів зареєстровано 543.

Наприклад, за даними інспекційного порталу ІАС ДНК на Державному підприємстві «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» у 2019 році проведено три перевірки: Державною інспекцією з

¹ Інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) (далі – ІАС ДНК) – це єдина автоматизована система збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного нагляду (контролю), призначена для узагальнення та оприлюднення інформації про заходи державного нагляду (контролю), координації роботи органів державного нагляду (контролю) щодо здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю), моніторингу ефективності та законності здійснення заходів державного нагляду (контролю) (стаття 1 Закону № 877-V).

енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії, Державною екологічною інспекцією України та Державною службою України з надзвичайних ситуацій, які визначили ступінь ризику господарської діяльності як «високий» та «середній».

Така та інша інформація, що міститься в ІАС ДНК, відноситься до публічної інформації у формі відкритих даних (ст. 10¹ Закону України «Про доступ до публічної інформації» [14]). Саме завдяки публічності є можливість контролюючим органам та суб'єктам господарювання діяти максимально в рамках закону.

Однак авіаційні підприємства, як суб'єкти господарювання, поряд з іншими зазнають ще нині надмірного тиску від контролюючих органів. Це пов'язано з тим, що суб'єкти здійснення, процедура, вимоги до проведення контрольних перевірок крім Закону № 877-V, визначаються іншими законодавчими актами. Зокрема, заходи контролю здійснюються органами державного архітектурно-будівельного контролю (нагляду), державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами, зокрема, державного нагляду (контролю) в галузі цивільної авіації – з урахуванням особливостей, встановлених Повітряним кодексом України, нормативно-правовими актами, прийнятими на його виконання (Авіаційними правилами України) та міжнародними договорами у сфері цивільної авіації (частина 5 статті 2).

Заходи державного контролю за додержанням законодавства про працю з питань виявлення неоформлених трудових відносин здійснюються у формі інспекційних відвідувань, що проводяться інспекторами Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці) та її територіальних органів (пункт 2 Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю [15]).

Водночас, проблемним і таким, що може тягнути за собою прояви корупції видається питання щодо дотримання законності і не порушення прав авіаційних підприємств, як

суб'єктів господарювання, при здійсненні планових та позапланових перевірок Держпраці, як передбачено Законом № 877-VI. Це вбачається із підпунктів 5, 5¹ пункту 6 Положення про Державну службу України з питань праці: «Держпраці для виконання покладених на неї завдань має право безперешкодно без попереднього повідомлення проходити до будь-яких виробничих, службових, адміністративних приміщень..., проводити... без попереднього повідомлення в будь-яку робочу годину доби перевірки виробничих, службових, адміністративних приміщень та об'єктів виробництва...» [16]. Цим нормам кореспондуються норми Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю [15]. Однак, таке право обмежено певними умовами, а саме: «подання підприємцем добровільної письмової заяви; виявлення та підтвердження недостовірності даних в документах обов'язкової звітності або неподання звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин; настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта; звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави». При цьому слід мати на увазі, що плановий захід у такому разі здійснюється виключно за погодженням із Державною регуляторною службою.

У 2019 році Рахунковою палатою проведений аудит ефективності використання коштів державного бюджету та управління майном державними підприємствами у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору [17]. За результатами перевірки виявлені порушення, частина з яких нині вже усунена.

Планові та позапланові перевірки повітряних суден суб'єктів господарювання здійснюються і Державною авіаційною службою. Зокрема, за інформаційною довідкою Міністерства інфраструктури України, що розміщена на Урядовому порталі, у період з 24 травня 2018 року по 13 липня 2018 року Державна авіаційна служба України провела 28 позапланових перевірок повітряних суден українських авіакомпаній, у то-

му числі тих, що здійснюють нерегулярні перевезення. За результатами виявлено 13 критичних недоліків, 43 суттєві недоліки та 39 незначних недоліків. Суть цих недоліків не оприлюднено, так як результати проведених інспекцій не можуть бути розголошені і використовуються Державною авіаційною службою України виключно для виконання своїх завдань, пов'язаних з поліпшенням безпеки польотів.

Як свідчить судова практика, непоодинокі випадки оскарження авіаційними підприємствами рішень органів контролю до суду (наприклад, справи № 818/312/16 [18]; № 640/18725/18 [19]).

Висновки. Отже, підсумовуючи викладене слід зазначити, що радикальні зміни, які відбулися у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за господарською діяльністю з прийняттям Закону № 1726-VIII від 3 листопада 2016 року та запровадженням інспекційного порталу ІАС ДНК, мали суттєвий вплив на поліпшення законності та правопорядку в господарській сфері, в тому числі у сфері діяльності авіаційних підприємств. Це перші суттєві кроки на шляху діджиталізації контрольної функції державних органів.

Література

1. Вікіпедія: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Деревянко Д.В. Про удосконалення здійснення державного контролю та нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 4. С. 99-102. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2015/26.pdf
3. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
<https://doi.org/10.1038/modpathol.3880786>
4. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квіт. 2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
5. Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. Т. 3: К–М., 2001. 792 с.
6. Єдинак Т.С., Павлишен О.В. Контроль як функція державного управління: сутність та класифікація. *Вісник Академії митної служби України. Серія «Державне управління»*. 2011. № 1(4). С. 15.
7. Адміністративне право України: підруч. / за ред. Ю.П. Нитика, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. Харків: Право, 2012. 624 с.
8. Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 3 лист. 2016 р. № 1726-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1726-19>
9. Деякі питання Державної регуляторної служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 24 груд. 2014 р. № 724. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2014>
10. Про скасування деяких наказів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 бер. 2017 р. № 169-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/169-2017>
11. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній регуляторній службі України на керівництво та управління у сфері регуляторної політики та ліцензування: рішення Рахункової палати від 26 лист. 2019 р. № 33-7. С. 14-17. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/33-7_2019/Zvit_33-7_2019.pdf
12. Про порядок функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей: постанова Кабінету Міністрів України від 24 трав. 2017 р. № 387. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/387-2017>
13. Про затвердження Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 10 трав. 2018 р. № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018>

14. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-17>

15. Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю: постанова Кабінету Міністрів України від 21 сер. 2019 р. № 823. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2019>

16. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці: постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2015 р. № 96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015>

17. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету та управління майном державними підприємствами у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору: рішення рахункової палати від 20 сер. 2019 р. № 20-8. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/20-8_2019/Zvit_20-8_2019.pdf

18. Постанова Верховного Суду від 24 вер. 2019 р. № 818/312/16; № К/9901/13385/18. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/C009848>

19. Ухвала шостого апеляційного адміністративного суду від 10 бер. 2020 р. Справа № 640/18725/18. URL: <https://www.uacourt.openregister.info/administrativni-spravy-z-01-01-2019-40000/spravy-shchodo-zabezpechennya-gromadskogo-poryadku-ta-bezpeky-natsionalnoyi-bezpeky-ta-oborony-ukrayiny-zokrema-shchodo-40167/dorozhnogo-rukhu-transportu-ta-perevezennya-pasazhyriv-z-nykh-40177/transportu-ta-perevezennya-pasazhyriv-40179?document=88123134>

References

1. Vikipedija: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

2. Derevjanko D.V. Pro udoskonalennja zdijsnennja derzhavnogo kontrolju ta nagljadu za dijial'nistju sub'ektiv gospodarjuvannja. *Jurydychnyj naukovyj elektronnyj zhurnal*. 2015. № 4. S. 99-102. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2015/26.pdf

3. Gospodars'kyj kodeks Ukrainy vid 16 sich. 2003 r. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
<https://doi.org/10.1038/modpathol.3880786>

4. Pro osnovni zasady derzhavnogo nagljadu (kontrolju) u sferi gospodars'koi' dijial'nosti: Zakon Ukrainy vid 5 kvit. 2007 r. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>

5. Jurydychna encyklopedija: v 6 t. / Redkol.: Ju.S. Shemshuchenko (golova redkol.) ta in. Kyi'v: Ukr. encykl. T. 3: K–M., 2001. 792 s.

6. Jedyndak T.S., Pavlyshen O.V. Kontrol' jak funkciya derzhavnogo upravlinnja: sutnist' ta klasyfikaciya. *Visnyk Akademii' mytnoi' sluzhby Ukrainy. Serija «Derzhavne upravlinnja»*. 2011. № 1(4). S. 15.

7. Administrativne pravo Ukrainy: pidruch. / za red. Ju.P. Nytyka, V.M. Garashhuka, V.V. Zuj. Harkiv: Pravo, 2012. 624 s.

8. Pro vnesennja zmin do Zakonu Ukrainy «Pro osnovni zasady derzhavnogo nagljadu (kontrolju) u sferi gospodars'koi' dijial'nosti» shhodo liberalizacii' systemy derzhavnogo nagljadu (kontrolju) u sferi gospodars'koi' dijial'nosti: Zakon Ukrainy vid 3 lyst. 2016 r. № 1726-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1726-19>

9. Dejaki pytannja Derzhavnoi' reguljatornoi' sluzhby Ukrainy: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 grud. 2014 r. № 724. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2014>

10. Pro skasuvannja dejakyh nakaziv ministerstv ta inshyh central'nyh organiv vykonavchoi' vlady: rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 ber. 2017 r. № 169-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/169-2017>

11. Zvit pro rezul'taty audytu efektyvnosti vykorystannja koshtiv derzhavnogo bjudzhetu, vydilyenyh Derzhavnij reguljatornij sluzhbi Ukrainy na kerivnyctvo ta upravlinnja u sferi reguljatornoi' polityky ta licenzuvannja: rishennja Rakhunkovoi' palaty vid 26 lyst. 2019 r. № 33–7. S. 14-17. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/33-7_2019/Zvit_33-7_2019.pdf

12. Pro porjadok funkcionuvannja integrovanoi' avtomatyzovanoi' systemy derzhavnogo nagljadu (kontrolju), vnesennja vidomostej do nei' ta stroky rozmishhennja cyh vidomostej: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 trav. 2017 r. № 387. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/387-2017>

13. Pro zatverdzhennja Metodyky rozroblennja kryterii'v, za jakymy ocinjuet'sja stupin' ryzyku

vid provadzhennja gospodars'koi' dijal'nosti ta vyznachajet'sja periodychnist' provedennja planovyh zahodiv derzhavnogo nagljadu (kontrolju), a takozh unifikovanyh form aktiv, shho skladajut'sja za rezul'tatamy provedennja planovyh (pozaplano-vyh) zahodiv derzhavnogo nagljadu (kontrolju): postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 10 trav. 2018 r. № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018>

14. Pro dostup do publichnoi' informacii': Zakon Ukrai'ny vid 13 sich. 2011 r. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-17>

15. Dejaki pytannja zdijsnennja derzhavnogo nagljadu ta kontrolju za doderzhannjam zakonodavstva pro pracju: postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 21 ser. 2019 r. № 823. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2019>

16. Pro zatverdzhennja Polozhennja pro Derzhavnu sluzhbu Ukrai'ny z pytan' praci: postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 11 ljut. 2015 r. № 96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015>

17. Zvit pro rezul'taty audytu efektyvnosti vykorystannja koshtiv derzhavnogo bjudzhetu ta

upravlinnja majnom derzhavnymy pidpryjemstvamy u sferi aviacijnogo transportu ta vykorystannja povitrijanogo prostoru: rishennja rahunkovoi' palaty vid 20 ser. 2019 r. № 20-8. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/20-8_2019/Zvit_20-8_2019.pdf

18. Postanova Verhovnogo Sudu vid 24 ver. 2019 r. № 818/312/16; № K/9901/13385/18. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/C009848>

19. Uhvala shostogo apeljacionogo administratyvnogo sudu vid 10 ber. 2020 r. Sprava № 640/18725/18. URL: <https://www.uacourt.openregister.info/administratyvni-spravy-z-01-01-2019-40000/spravy-shchodo-zabezpechennya-gromadskogo-poryadku-ta-bezpeky-natsionalnoyi-bezpeky-ta-oborony-ukrayiny-zokrema-shchodo-40167/dorozhnogo-rukhu-transportu-ta-perevezennya-pasazhyriv-z-nykh-40177/transportu-ta-perevezennya-pasazhyriv-40179?document=88123134>

LEGAL REGULATION OF STATE SUPERVISION (CONTROL) OF ECONOMIC ENTERPRISE ECONOMIC ACTIVITIES

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: larisa_milimko@ukr.net

Purpose: to analyze the legal regulation of supervision (control) over the economic activities of aviation enterprises as business entities in Ukraine, to identify problems and establish features; outline the range of entities that exercise state control over the activities of aviation enterprises. **Methods:** the study was conducted using such methods as analysis, synthesis, comparison, extrapolation. **Discussion:** the peculiarities of state supervision (control) over the economic activity of aviation enterprises are substantiated. **Results:** generalized results of the reform of the sphere of control over economic activity, including aviation enterprises, the system of bodies carrying it out is determined, the legal characteristic of the pilot module of the integrated automated system of state supervision (control) is given.

With the introduction of market relations in Ukraine, it is noted that economic activity should be based on such legal principles that provide for minimal influence of the state on the activities of economic entities. At the same time, it is impossible to remove economic activity from state influence and control.

The author concludes that the radical changes that have taken place in the field of state supervision (control) over economic activity with the adoption of the Law of Ukraine «On Amendments to the Law of Ukraine» On Basic Principles of State Supervision (Control) in Economic Activity «supervision (control) in the field of economic activity» of November 3, 2016 № 1726-VIII and the introduction of the IAS DNA inspection portal, had a significant impact on improving law and order in the economic sphere, including in the field of aviation enterprises. These are the first significant steps towards the digitalization of the control function of government agencies.

Keywords: state supervision (control); entity; state control over the economic activity of aviation enterprises; integrated automated system of state supervision (control).